

PLAN UKLUČIVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA

Period izveštavanja

26.07.2019 – 30.09.2019

U saradnji sa

European Bank
for Reconstruction and Development

Naručilac

Evropska banka za obnovu i razvoj
(EBRD)

Korisnik

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i
vodoprivrede

Izvršilac:

Javno Vodoprivredno Preduzeće
„Srbijavode“

Naziv projekta

Otpornost Srbije na klimatske promene i
projekat navodnjavanja – Detaljna
analiza tehničkih, socijalnih i pitanja
zaštite životne sredine

Datum

Finansirao

European Bank
for Reconstruction and Development

KONTROLNI LIST

BROJ PROJEKTA: 190016_SER_EBRD_IrrigationFS

PRIPREMIO: hydrophil GmbH
Mariahilfer Str. 84 M/31, A-1070 Beč
Austrija

GLAVNA OSOBA ZA KONTAKT: Gdin. Martin Edthofer
Vođa projekta
hydrophil GmbH
Mariahilfer Str. 84 M/31
1070 Beč, Austrija
Tel.: +43-1-9969-800 15 / Mob: +43 660 996 98 15
E-mail: m.edthofer@hydrophil.at

DODATNA OSOBA ZA KONTAKT: Dr. Gerald Eder
Direktor projekta
hydrophil GmbH
Mariahilfer Str. 84 M/31
1070 Beč, Austrija
Tel.: +43-1-9969-800 11 / Mob: +43 660 996 98 11
E-mail: g.eder@hydrophil.at

PRIPREMLJENO ZA: Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

DATUM: 21.11.2019
PLEASE ADD THE DATE OF
10.12.2019 for REV 03
UREDNIK: Dr. Ana Kopren

Datum	Revizija broj	Urednik	Proverio	Odobrio
30.10.2019	Rev. 00	Dr. Ana Kopren	ege	ege
13.11.2019	Rev. 01	Dr. Ana Kopren	ege	ege
21.11.2019	Rev. 02	Dr. Ana Kopren	ege	ege
21.11.2019	Rev. 02	Dr. Ana Kopren	ege	ege

SADRŽAJ

SKRAĆENICE	4
1. UVOD.....	5
2. OPIS PROJEKTA	5
3. PRAVNI OKVIR	6
3.1. NACIONALNI PRAVNI OKVIR	6
3.2. EBRD DOKUMENTI.....	7
4. PREGLED PRETHODNIH I TEKUĆIH AKTIVNOSTI ZAINTERESOVANIH STRANA	7
5. ZAINTERESOVANE STRANE	10
6. OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA	11
7. KONSULTACIJE	12
8. PLAN UČESTVOVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA	12
9. MEHANIZAM ZA PODNOŠENJE ŽALBI – SPOLJNE ZAINTERESOVANE STRANE	15
10. MEHANIZAM ZA PODNOŠENJE ŽALBI - RADNICI	16
11. ORGANIZACIJA.....	17
12. IZVEŠTAVANJE I PRAĆENJE.....	17
PRILOZI	
13. PRILOG 1 – OBRAZAC ZA PODNOŠENJE ŽALBI	18
14. LITERATURA.....	19
TABELE	
Tabela 1: Spisak zainteresovanih strana	11
Tabela 2: Plan uključivanja zainteresovanih strana	14
Tabela 3: Obrazac za podnošenje žalbi	18
SLIKE	
Slika 1: Lokacija Komponente 1 blizu Negotina.....	5
Slika 2: Lokacija Komponente 2 blizu Svilajнца.....	6
Slika 3: Dijagram mehanizma za podnošenje žalbi.....	16

SKRAĆENICE

EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
EIA	Procena uticaja na životnu sredinu
ESHS	Životna sredina, socijalna pitanja, zdravlje i bezbednost
ILO	Međunarodna organizacija rada
JVP	Javno vodoprivredno preduzeće
JUP	Jedinica za upravljanje projektima
LRP	Plan obnove prihoda
MPŠV	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
RLRF	Okvir politike raseljavanja i obnove prihoda
RAP	Akcioni plan raseljavanja
PAPs	Stanovnici ugroženi projektom
RDV	Republička direkcija za vode

1. UVOD

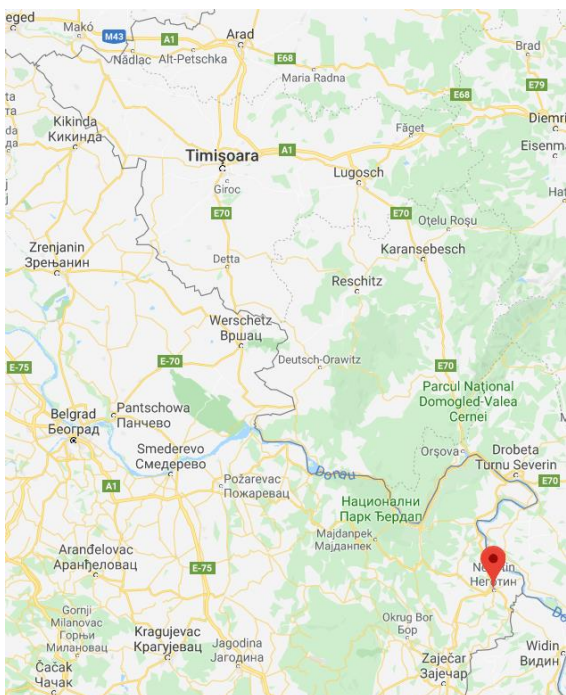
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) razmatra da obezbedi Republici Srbiji sredstva za finansiranje izgradnje nove infrastrukture za navodnjavanje u opštinama Negotin i Svilajnac.

Plan uključivanja zainteresovanih strana (SEP) je takođe sredstvo koje ima za cilj da omogući usaglašenost sa EBRD-ovim uslovima za realizaciju 10 (prema Politici zaštite životne sredine i socijalnoj politici iz 2014.), "Objavlivanje informacija i uključivanje zainteresovanih strana".

2. OPIS PROJEKTA

Projekat će sprovesti Javno vodoprivredno preduzeće "Srbijavode" u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede - Republičkom direkcijom za vode i opštinama u kojima će se investirati.

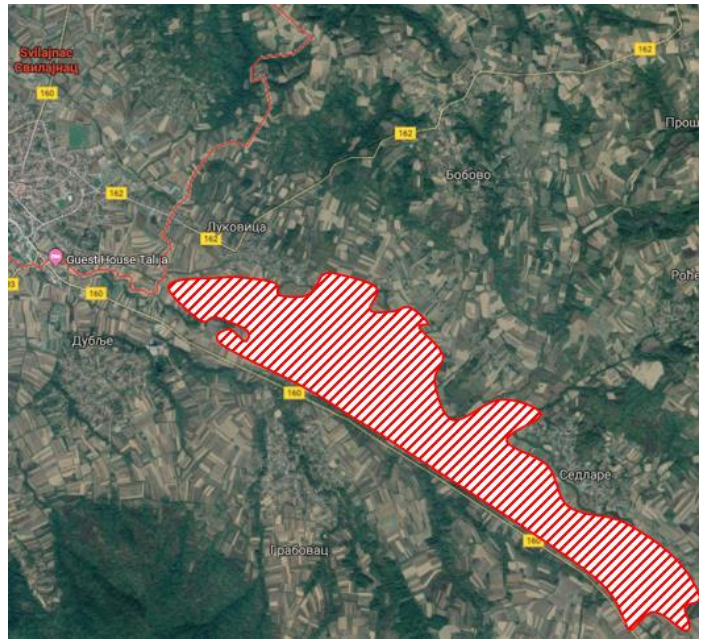
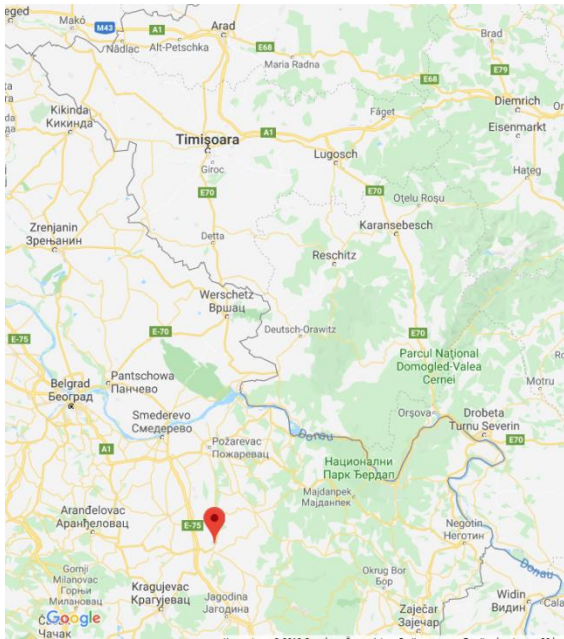
Projekat navodnjavanja obuhvata dve komponente. Komponenta 1 se odnosi na izgradnju primarne infrastrukture za navodnjavanje u Negotinskom kraju (istočna Srbija) koja će obezbediti pouzdan pristup vodi za navodnjavanje oko 2.000 hektara ('ha') zemlje, uključujući 1.100 ha postojećih korisnika koje se snabdevaju vodom za navodnjavanje iz privatnih objekata (slika 1). Negotinski kraj ima veći broj poljoprivrednika koji su uključeni u proizvodnju voća i povrća veće vrednosti, a za koje se očekuje da će imati koristi od priključenja na novu, predloženu infrastrukturu za navodnjavanje.

Slika 1: Lokacija Komponente 1 blizu Negotina (obeležena je približna površina koja će se navodnjavati)

Izvor: Google maps

Komponenta 3 obuhvata izgradnju novog sistema za navodnjavanje 'Resavska Celina' u Svilajncu koji bi pružio pouzdan izvor vode za navodnjavanje 1042 hektara (slika 2). Taj sistem se sastoji od 15 plitkih bunara, tri vodozahvata na reci Resavi i oko 6 km dugačkog cevovoda za navodnjavanje kao i sva oprema potrebna za pumpanje.

Slika 2: Lokacija Komponente 3 blizu Svilažnja (obeležena je približna površina koja će se navodnjavati)

Izvor: Google maps

3. PRAVNI OKVIR

3.1. NACIONALNI PRAVNI OKVIR

U ovom delu teksta opisan je pravni okvir Republike Srbije koji se odnosi na aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana. Pravni okvir u tom pogledu obuhvata Ustav Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 98/2006), Zakon o javnim preduzećima („Službeni glasnik RS”, broj 15/2016), Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja („Službeni glasnik RS”, broj 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010), Zakon o radu („Službeni glasnik RS”, br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – odluka US, 113/2017 i 95/2018 – autentično tumačenje) i Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS” br. 135/2004 i 36/2009).

Ustav garantuje svim građanima da će biti obavešteni o pitanjima od javnog interesa (član 51). Zakon o javnim preduzećima reguliše pravni položaj i odgovornosti javnih preduzeća koja upravljaju delatnostima od javnog interesa (član 1). Javni interes obuhvata energiju, saobraćaj, komunikacije, upravljanje, zaštitu i poboljšanje površina u javnoj upotrebi poput voda, puteva, šuma, jezera, obale, zaštićenih područja, između ostalog (član 2). Javna preduzeća su odgovorna za objavljivanje biografija svojih upravnih odbora, organizacione strukture, godišnjeg, trogodišnjeg radnog programa, tromesečnog izveštaja o sprovođenju radnog programa, godišnjeg finansijskog izveštaja, i drugih informacija važnih za javnost na veb-sajtu kompanije (član 20).

Zakonom o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja uređena su prava pristupa informacijama od javnog značaja koje regulišu javna tela radi realizacije i zaštite javnog interesa (član 1). Informacije od javnog značaja su informacije koje poseduju vlasti koje proizvode u okviru svojih nadležnosti i odnose se na sve što javnost ima opravdan razlog da zna (član 2). Javni organ može biti organ vlasti, organ teritorijalne autonomije, organ lokalne samouprave kao i institucija kojoj je povereno izvršenje javnih dužnosti (član 3). Opravdani razlog za obaveštavanje javnosti odnosi se na informacije o ugrožavanju i zaštiti javnog zdravlja i životne sredine (član 4).

Svako ima pravo da bude obavešten ukoliko javni organ poseduje informacije od javnog značaja i ako su takve dostupne. Javno telo mora dostaviti obaveštenje o dostupnosti traženih informacija i pravu na pristup tim informacijama u roku od 15 dana od prijema zahteva (član 5 i 16). U slučaju da javno telo nije u

mogućnosti da pruži tražene informacije u roku od 15 dana, dužan je da dostavi obaveštenje o vremenskom okviru u kojem će se informacije pružiti, ali ne duže od 40 dana od dana prijema zahteva.

Nije potrebno sprovesti EIA za Negotin. Za Svilajnac, gde za sada samo imamo 'idejno rešenje', nosilac projekta će doneti odluku da li će EIA morati da se sprovede ili ne. Nosilac projekta za koji se može zahtevati procena uticaja podnosi zahtev za odlučivanje o potrebi procene uticaja (u daljem tekstu: zahtev o potrebi procene uticaja) nadležnom organu (član 8. stav 1.) Ukoliko nosilac projekta odluči da je procena uticaja na životnu sredinu potrebna, u skladu sa Zakonom o proceni uticaja na životnu sredinu, raspisuje javnu raspravu o studiji o proceni uticaja na životnu sredinu. Javna rasprava može da se organizuje najranije 20 dana od dana obaveštavanja javnosti (član 20).

3.2. EBRD DOKUMENTI

Projekat mora da zadovolji uslove za učestvovanje zainteresovanih strana i javne konsultacije koji su opisani u PR 10 EBRD-ove Politike za zaštitu životne sredine i socijalnu politiku (2014). Projekat spada u B kategoriju na osnovu EBRD-ove politike i potrebno je sledeće:

- Osigurati efikasno učestvovanje zainteresovanih strana kao kontinuirani proces na organizovan i kulturološki primeren način sa zajednicama koje su pogođene projektom i ostalim zainteresovanim stranama.
- Objaviti informacije o Projektu, uključujući i konsultacija sa zainteresovanim stranama u vezi sa rizicima i uticajima Projekta i potrebama zajednica koje su pogođene projektom uzimajući u obzir ugrožene i ranjive grupe.
- Osmisliti i primeniti mehanizam za podnošenje žalbi

4. PREGLED PRETHODNIH I TEKUĆIH AKTIVNOSTI ZAINTERESOVANIH STRANA

JVP „Srbijavode” nisu održali javnu konsultaciju u vezi sa projektima za navodnjavanje u Negotinu i Svilajncu. Tokom procesa pripreme detaljne analize za tehnička, socijalna pitanja i pitanja zaštite životne sredine, Konsultant je održao sastanke sa lokalnim zainteresovanim stranama. Sledeći sastanci i konsultacije sa zainteresovanim stranama održani su tokom pripreme detaljne analize:

Aktivnost	Vreme za realizaciju	Povratne informacije od zainteresovanih strana
NEGOTIN		
Tim konsultanata, predstavnici JVP „Srbijavode” i projektanti iz „Energoprojekta“ sastali su se sa gradonačelnikom opštine Negotin	14.08.2019.	Zainteresovane strane izrazile su potrebu za navodnjavanjem u regionu što će podstaći razvoj velikih razmera za celu Negotinsku krajinu.
Stručnjak za zaštitu životne sredine održao je iste nedelje sastanke sa predstavnicima JVP Srbijavode (firma i lokalni predstavnik), gradonačelnikom Negotina, šefom odeljenja za infrastrukturu i predstavnikom savetodavne službe za poljoprivredu	2 – 6.09.2019.	Konsultant je objasnio gradonačelniku cilj detaljne analize o zaštiti životne sredine. Načelnik opštinskog odeljenja za infrastrukturu i načelnik opštinske administracije pružili su dodatne tehničke informacije i informacije o zaštiti životne sredine u vezi sa planiranim investiranjem, uključujući i informacije o trenutnoj iskorišćenosti zemljišta, upotrebi pesticida/đubriva.
Stručnjak za socijalna pitanja održao je sastanke	13.09.2019.	Zainteresovane strane su izjavile da su zainteresovani za sistem za navodnjavanje.

sa gradonačelnikom Svilajncu i direktorima mesnih zajednica Grabovac, Sedlare, Subotica i Tropanje		Obuke o navodnjavanju i upotrebi sistema za navodnjavanje održavaju se u prostorijama kompanije 'Elixir' do 10 puta godišnje. Obuke održavaju stručnjaci sa Instituta.
Poljoprivredni stručnjak održao je sastanke sa grupom od 10 poljoprivrednika	17.10.2019.	<p>Za 1.100 hektara za navodnjavanje, voda se uzima iz Dunava na crpnoj stanici koja je u vlasništvu i kojom upravlja kompanija "Elixir" za đubriva i isporučuje se kroz podzemne cevi do hidranata na mestu račvanja između parcela. Distributivnu mrežu održava lokalno javno komunalno preduzeće o trošku opštine Negotin. Voda se poljoprivrednicima isporučuje pod pritiskom i potpuno je besplatna, pa otuda predstavlja najpovoljnije uslove za navodnjavanje.</p> <p>Odgovornost poljoprivrednika je da obezbede i koriste opremu za navodnjavanje na farmama; obično koriste prskalice za obradive kulture, krompir i luk, i sistem za navodnjavanje kap po kap za voće i drugo povrće. Postoje i primeri navodnjavanja brazdama za kulture kao što je krompir.</p> <p>Poljoprivrednici su izjavili da se zemljište koje se ne navodnjava koristi samo za gajenje poljoprivrednih kultura kao što su pšenica, ječam, kukuruz i suncokret, i za lucerke i trave za seno. Proizvodnjom krmnih kultura se sugeriše da neki poljoprivrednici u tom području drže stoku, ali svi intervjuisani bili su usredsređeni samo na ratarsku proizvodnju. Tim nije naišao na ljude koji uzgajaju voće i povrće bez navodnjavanja.</p> <p>Kada navodnjavanje postane dostupno, poljoprivrednici imaju tri mogućnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) da zanemare sistem za navodnjavanje i da nastave sa proizvodnjom oslanjajući se na kišu. To je očigledno najčešći odgovor, s tim što je grupa zaključila da je udeo navodnjavanih 1.100 ha bio bliži 30% nego 40%. 2) da nastave sa uzgajanjem ratarskih kultura, ali koristeći navodnjavanje za veće prinose i omogućavajući veći udeo kukuruza u rotaciji. Ovo je verovatno drugi najčešći odgovor. 3) da pređu na voće, povrće ili orašaste plodove veće vrednosti. Određene kulture koje su se pomenule tokom ove diskusije i tokom ranijih poseta lokaciji su lubenice, luk, krompir i lešnici. <p>Na ovom području je završena konsolidacija zemljišta, ali većina katastarskih parcela je mala, obično 0,5-2 ha. U praksi postoji aktivno tržište zakupa, što poljoprivrednicima omogućava združivanje susednih parcela u polja od oko 5 ha. Poljoprivrednici će normalno saditi samo višegodišnje kulture na zemljištu koje poseduju i na kojem postoji siguran izvor vode za navodnjavanje, bilo iz bušotine ili iz sistema za navodnjavanje. Jednogodišnje povrće se često uzgaja na zemljištu koje je zakupljeno na 4 godine, nakon čega će poljoprivrednik preći na drugu</p>

		<p>zakupljenu parcelu; ovi uslovi za prelaz podrazumevaju da je malo verovatno da bi povrće veće vrednosti ikada bilo zasađeno na više od polovine parcele, čak iako poljoprivrednik ima pristup navodnjavanju.</p> <p>Plasiranje proizvoda na tržište ne predstavlja glavnu prepreku: mnogi poljoprivrednici prodaju svoje obradive kulture lokalnoj zadruzi, dok proizvođači povrća i orašastih plodova uspostavljaju lične odnose sa kupcima. Nijedan od poljoprivrednika nije rekao da nedostatak tržišta ne predstavlja prepreku za povećano navodnjavanje</p>
SVILAJNAC		
<p>Predstavnici beogradske kancelarije EBRD-a, predstavnicima RDV i JVP „Srbijavode”, tehnički tim konsultanata održali su sastanak sa gradonačelnikom Svilajнца</p>	13.08.2019.	<p>Gradonačelnik je predstavio projekat kao sopstvenu inicijativu opštine i naglasio spremnost lokalnih poljoprivrednika da učestvuju u novom sistemu za navodnjavanje.</p> <p>Razvoj infrastrukture za navodnjavanje na pojedinačnim parcelama mogao bi biti preskup za mnoge poljoprivrednike. Gradonačelnik je objasnio da postoje vladini, poljoprivredni fondovi za besplatne kredite poljoprivrednicima, ali verovatno bi korisnici mogli da dobiju zajmove sa niskim kamatama od poslovnih banaka u gradu.</p> <p>Najveća poljoprivredna škola u Srbiji smeštena je u Svilajncu i poseduje stručnost u istraživanju i razvoju različitih kultura i u navodnjavanju.</p> <p>Ovaj objekat može biti uključen u proces realizacije velikog sistema za navodnjavanje i može imati savetodavnu ulogu u budućnosti.</p>
<p>Stručnjak za socijalna pitanja održao je sastanke sa gradonačelnikom Svilajнца i direktorima mesnih zajednica Grabovac, Sedlare, Subotica i Tropanje</p>	3.09.2019.	<p>Konsultant je ukratko informisao zainteresovane strane o projektnim zadacima vezanim za društveni učinak na projektu navodnjavanja.</p> <p>Zainteresovane strane izjavile su da poljoprivrednici gube prihode zbog suše.</p> <p>Zainteresovane strane su izjavili da su poljoprivrednici spremni da uzmu kredite sa niskim kamatama koje je opština obezbedila.</p>
<p>Stručnjak za zaštitu životne sredine održao je sastanke sa predstavnicima Instituta za vodoprivredu 'Jaroslav Černi' (projektant), JVP „Srbijavode”, gradonačelnikom Svilajнца, šefom odeljenja za komunalnu infrastrukturu i šefom opštinske administracije</p>	2. – 6.09.2019. 15.10.2019.	<p>Načelnik opštinskog odeljenja za infrastrukturu pružio je dodatne informacije o planiranom investiranju sa tehničkog aspekta i aspekta zaštite životne sredine, kao i informacije o riziku od poplava, iskorišćenosti zemljišta i stanju već navodnjavanog područja. Predstavnik savetodavne službe za poljoprivredu pružio je informacije o trenutnim poljoprivrednim aktivnostima, kao na primer o upotrebi đubriva, pesticida, metodi navodnjavanja, iskorišćenosti zemljišta.</p>
<p>Poljoprivredni stručnjak održao je sastanke sa grupom od 12</p>	18.10.2019.	<p>Zainteresovane strane su izjavile da je zemljište veoma plodno i pogodno za veliki broj kultura. Ne postoji sistem za navodnjavanje.</p>

poljoprivrednika		<p>Jedan poljoprivrednik koristi svoj bunar za navodnjavanje povrća koje se uzgaja napolju i u plastenicima. Paprike i paradajz se uzgajaju napolju i na nadkrivenim površinama, a kupus se proizvodi na otvorenom. Jedan poljoprivrednik uzgaja voće (dunju), ali bez navodnjavanja.</p> <p>Osim ova dva izuzetka, svi ostali poljoprivrednici uzgajaju mešavinu kukuruza, industrijskih kultura (soja, suncokret), sitnih žitarica (pšenica, ječam i tritikale) i krmnih kultura (lucerka, detelina).</p> <p>Svi poljoprivrednici su bili zainteresovani za navodnjavanje i rekli su da će koristiti sistem na sledeće načine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • za povećanje prinos postojećih kultura, očekujući povećanje prinosa 50-100 %; • za dobijanje dodatnih količina lucerke tokom godine, povećavaju sa 3-4 do 6-7; • za uzgoj sekundarnih kultura, verovatno kukuruza kao zrno ili silaža nakon žetve ozimene pšenice ili ječma; • za navodnjavanje postojećih stabala voća i proširenje njihove površine (jedan poljoprivrednik); • za proizvodnju rezanog cveća (dva poljoprivrednika); • za proširenje površine na kojoj se uzgaja povrće (jedan poljoprivrednik). <p>Navodnjavanje se takođe smatra važnim načinom za smanjenje rizika i omogućavanje poljoprivrednicima da planiraju, i poboljšaju kvalitet proizvoda. Poljoprivrednici su objasnili da poljoprivrednici koji žele da plasiraju svoje proizvode koriste 70% zemlje na projektnom području i oni pokazuju interesovanje za sistem za navodnjavanje.</p>
------------------	--	---

5. ZAINTERESOVANE STRANE

Zainteresovane strane mogu biti pojedinci i organizacije na koje Projekat može direktno ili indirektno uticati i na pozitivan i na negativan način i koji bi želeli da izraze svoja mišljenja i stavove. Tokom poseta lokaciji, Konsultant je utvrdio zainteresovane strane koje će biti pod uticajem Projekta. Zainteresovane strane koje su do sada utvrđene za projekat navedene su u Tabeli 1, kao i načini na koji će biti konsultovani u angažovani u Tabeli 2.

Zainteresovane strane (grupa)	Odnos/interesovanje za Projekat
SPOLJNE ZAINTERESOVANE STRANE	
Stanovnici Negotina i Svilajнца	Pod uticajem procesa otkupa zemljišta za Projekat, i uticajom izgradnje. Može imati koristi zbog većih mogućnosti zapošljavanja itd. Zainteresovani za detalje o projektu i napredak.
Stanovnici 7 mesnih zajednica:	Naselja će direktno biti pod uticajem zbog građevinskih radova,

3 u Negotinu - Samarinovac, Prahovo i Radujevac 4 u Svilajncu: Grabovac, Sedlare, Subotica i Tropanje	promene saobraćaja i kretanja teške mehanizacije Može imati koristi od mogućnosti zapošljavanja itd.
Lokalni poljoprivrednici koji poseduju zemljište na navodnjavanom projektnom području u 7 mesnih zajednica	Oni mogu imati otežan pristup svom zemljištu tokom izgradnje. Mogu biti zainteresovane za priključenje na sistem za navodnjavanje
Lokalni ribolovci u Negotinu i Svilajncu	Zainteresovani, ukoliko su ribolovna mesta i riblje zalihe pod uticajem
Socijalno ugrožene grupe	
Gore navedenu grupu čine: žene, penzioneri, starije osobe, samohrane porodice (uključujući i one sa samohranim majkama), nezaposlene, porodice koje su registrovane da žive ispod nivoa siromaštva, osobe sa invaliditetom.	Ranjive osobe mogu imati poteškoća da pristupe informacijama o projektu ili će im trebati posebna pomoć u ostvarivanju svojih prava. Mogu imati specifične potrebe za informacijama o Projektu kao što su potencijalni uticaji i mogućnost da se povežu na sistem za navodnjavanje.
Opštine i lokalna samouprava	
Opština Negotin	Učestvuje i vodi javnu raspravu i pregovara sa vlasnicima zemljišta. Prenosi zabrinutosti i očekivanja zajednice JVP 'Srbijavode'. Učestvuje u javnim raspravama koje organizuje JVP 'Srbijavode'. Ima ulogu posrednika između JVP 'Srbijavode' i lokalnih stanovnika.
Opština Svilajnac	Učestvuje i vodi javnu raspravu i pregovara sa vlasnicima zemljišta. Prenosi zabrinutosti i očekivanja zajednice JVP 'Srbijavode'. Učestvuje u javnim raspravama koje organizuje JVP 'Srbijavode'. Ima ulogu posrednika između 'Srbijavode' i lokalnih stanovnika.
Službe vlade	
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Republička direkcija za vode Ministarstvo finansija JVP „Srbijavode“	Kontrola usaglašenosti sa politikom zaštite životne sredine i socijalne politike u Srbiji tokom izgradnje i rada. Dogovor/saradnja sa opštinskim vlastima tokom procesa otkupa zemljišta. Pružila kompenzaciju za PAP koji su pod uticajem.
Ostali	
NVO i lokalne organizacije	Posluje u oblasti poljoprivrede, ekoloških pitanja, finansijskih/pravnih pitanja, prava žena, ljudskih prava, obuke i obrazovanja odraslih, socijalno ugroženih grupa i razvoja zajednice.
Akademija i naučno društvo	Zainteresovani za razgovor o tehničkim aspektima projekta, potencijalnim uticajima i merama ublažavanja
Preduzeća	Oni koji pružaju usluge nabavke građevinskog materijala, ugostiteljske usluge, komunalne usluge: odvoz otpada, struja, gas, vodosnabdevanje, prevoz radnika, smeštajni objekti za posetioce itd.
INTERNE ZAINTERESOVANE STRANE	
Radnici	Zainteresovani za radne uslove i mehanizam za podnošenja žalbi, poštovanje postupaka zaštite i bezbednosti na radu.

Tabela 1: Spisak zainteresovanih strana

6. OBJAVLIVANJE INFORMACIJA

Zainteresovanim stranama biće omogućen pristup pouzdanim i potpunim informacijama o projektu na srpskom jeziku.

Podaci o projektu biće objavljeni u sledećim dokumentima (na srpskom jeziku):

- Netehnički rezime za svaku komponentu (na srpskom)
- Plan učestvovanja zainteresovanih strana

Dokumentacija se može naći na veb stranici www.srbijavode.rs, i na sledećim adresama:

Srbijavode Bulevar Umetnosti 2a 11070 Beograd	Opština Negotin: Trg Stevana Mokranjca 1 19300 Negotin	Opština Svilajnac: Svetog Save 102 35210 Svilajnac
---	--	--

Radi pružanja konsultacija pre izgradnje, JVP „Srbijavode“ će:

- postaviti informacije koje se odnose na projekat na veb stranice JVP „Srbijavode“, opštine Negotin i opštine Svilajnac radi opšteg javnog informisanja,
- pripremiti obaveštenje o građevinskim radovima, uključujući i raspored rada, transportne rute i intenzitet, mogućnost zaposlenja, kontakt informacije za prikupljanje žalbi,
- postaviti obaveštenje o početku radova na oglasnim tablama ispred opštinskih kancelarija u Negotinu i Svilajncu, kao i na javno dostupnim mestima u Samarinovcu, Prahovu i Radujevcu (Negotin) i Grabovcu, Sedlaru, Subotici i Tropanji (Svilajnac) kao što su prodavnice, škole,
- podeliti obaveštenje tokom javnih konsultacija,
- pružiti informacije javnosti u Negotinu preko lokalnih TV stanica,
- pružiti informacije javnosti u Svilajncu preko TV stanica i radija Čičica.

Detaljne informacije koje treba objaviti i vremenski okviri navedeni su u Paragrafu **Error! Bookmark not defined.**

7. KONSULTACIJE

Tokom pripreme projekta, Klijent je u obavezi da informiše lokalno stanovništvo u Negotinu i Svilajncu o projektu, potencijalnim uticajima projekta i kad god je to moguće da izbegne bilo kakve potencijalne nepovoljne socijalne uticaje, i da sve vreme uključi zainteresovane strane i korisnike u proces. Poseban naglasak se stavlja na uključivanje PAP-a iz mesnih zajednica Samarinovac, Prahovo i Radujevac U Negotinu, i Grabovac, Sedlare, Subotica i Tropanje u Svilajncu.

Pored toga, Klijent je u obavezi da obezbedi informativne brošure ili plakate koji se mogu postaviti ispred zgrade opštine ili pošte kako bi ljudi bili blagovremeno i efikasno obavešteni o tekućim projektnim aktivnostima i o planiranim javnim konsultacijama.

Klijent će blagovremeno obavestiti one koji su učestvovali u procesu javnih konsultacija o konačnoj odluci o projektu, odgovarajućim merama za ublažavanje iz aspekta životne sredine i socijalnih pitanja, o svim prednostima koje projekat može doneti lokalnoj zajednici, kao i o razlozima i razmatranjima na kojima se odluka zasniva, i o dostupnom mehanizmu za podnošenje žalbi.

Pre bilo kakvog procesa raseljavanja ili otkupa zemljišta, posebne konsultacije sa vlasnicima zemljišta koji su pod uticajem projekta se moraju održati. Lokalno stanovništvo biće blagovremeno obavešteno o tom procesu i povezanim aktivnostima.

Detaljne aktivnosti u vezi sa konsultacijama i vremenski okviri navedeni su u Paragrafu 8.

8. PLAN UČESTVOVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA

Br	Način učestvovanja	Zainteresovana strana/ Grupa zainteresovanih strana	Informacije koje treba objaviti	Vremenski okvir	Odgovornost	Prilika za učešće zainteresovanih strana
1.	FAZA PRE IZGRADNJE					
1.1	Dodati dokumenta na i srpskom jeziku na veb stranicu	Svi zainteresovani	Ažurirani podaci o projektu, radovima na izgradnji, otkupu zemljišta i E&S dokumentacije kao	Tokom životnog ciklusa projekta	JVP „Srbijavode“ Opština Negotin Opština	Zainteresovane strane mogu dobiti najnovije informacije u vezi sa projektom

			što je navedeno dalje u tekstu		Svilajnac	
1.2	Objavljivanje sledećih dokumenata: NTS, RLRf i SEP u JVP „Srbijavode” u Beogradu, opštini Negotin i opštini Svilajnac	Ključne ciljne grupe: Sve zainteresovane strane na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou Sve zainteresovane strane	NTS, RLRf i SEP	1Q 2020	JVP „Srbijavode” Opština Negotin Opština Svilajnac	Pružiti Naručiocu pismene ili usmene komentare tokom procesa objavljivanja koji traje 30 dana.
1.3	Obaveštenja o javnim konsultacijama (koje će se održavati u 7 mesnih zajednica) u novinama i na lokalnim TV i radio stanicama, veb sajtovima JVP „Srbijavode”, opština Negotin i Svilajnac	Svi zainteresovani	Kratke informacije u vezi sa projektom, mestom, datumom i vremenom održavanja sastanaka	1Q 2020 Svi detalji će biti objavljeni dve nedelje unapred kao i podaci o lokaciji i kontaktima.	JVP „Srbijavode” Opština Negotin Opština Svilajnac	Biće obavešteni
1.4	Javne konsultacije u 7 mesnih zajednica Osigurati prisustvo žena, manjina i socijalno ugroženih grupa. Obavestiti građane o mehanizmu za podnošenja žalbi, procesu otkupa zemljišta. Obavestiti građane o finansijskoj podršci koju će opštine pružiti zainteresovanim korisnicima sistema za navodnjavanje	Svi zainteresovani	Tridesetominutna prezentacija o ekološkim i socijalnim aspektima projekta	1Q 2020	JVP „Srbijavode”	Biće obavešteni
1.5	Prikupljanje i analiza komentara zainteresovanih strana tokom perioda objavljivanja koji traje 30 dana	Svi zainteresovani	NTS, RLRf, SEP, Mehanizam za podnošenje žalbi	1Q 2020	JVP „Srbijavode” Opština Negotin Opština Svilajnac	Objavljivanje informacija
1.6	Sastanci u vezi sa napretkom u procesu otkupa zemljišta i naknadama; i u vezi sa potencijalnim aktivnostima u procesu obnove prihoda	PAP u Negotinu, Svilajncu	Postojeći RAP pamfleti, pojedinačni dogovori	Prema planu otkupa zemljišta		Objavljivanje i konsultacije u vezi sa procesom i pravima
2	FAZA IZGRADNJE					
2.1	Pripremiti obaveštenje o ranim radovima Postaviti informacije na oglasne table ispred kancelarija opštinskih vlasti, kao i na javno dostupna	Stanovnici Negotina i Svilajнца	Obaveštenje/informacije o ranim radovima (raspored rada, transportne rute i intenzitet, mogućnosti zaposlenja, smeštaj radnika, kontakt	Od faze pre izgradnje do projekta	JVP „Srbijavode”	Biće obavešteni

	mesta		Naručioca, itd.)			
2.2	Pružiti zajednici informacije o rasporedima saobraćaja i prethodno obaveštavanje o očekivanom povećanju saobraćajnih tokova	Strane pogođene projektom	Posebne informacije koje treba pripremiti - bilbordi, flajeri, TV emisije, prezentacije	Pre i tokom izgradnje (kada su planirane promene u rasporedu)	JVP „Srbijavode”	Biće obavješteni, lično učešće i komunikacija
2.3	Uspostaviti i održati centralnu jedinicu projekta uključujući i mehanizam za podnošenje žalbi na nivou WMD/Srbijavode i opština	Strane na koje projekat utiče, ranjive gupe, i druge zainteresovane strane	NTS mehanizam za podnošenje žalbi Opšte informacije u vezi sa projektom	Od faze pre izgradnje do operativne faze	JVP „Srbijavode” Opština Negotin Opština Svilajnac	Zainteresovane strane mogu da posete PIC bilo kada tokom izgradnje kako bi pregledali materijal, postavili pitanja/dobili odgovore
3	OPERATIVNA FAZA					
3.1	Otvoriti kancelariju za stranke	Korisnici, strane na koje projekat utiče, i drugi zainteresovani	Građani mogu dobiti informacije u vezi sa sistemom za navodnjavanje	Operativna faza	Opština Negotin Opština Svilajnac	Zainteresovane strane mogu postavljati pitanja Naručiocu u bilo koje vreme tokom rada
4	AKTIVNOSTI I DOGAĐAJI ZA POSEBNE SVRHE					
4.1	Fokus grupa/pojedinačni sastanci koje treba organizovati kad god se pojavi tema koja predstavlja problem/zabunu	Strane na koje projekat utiče	Posebni kratki materijali koji se pripremaju po potrebi	U bilo koje vreme pre izgradnje i tokom izgradnje	JVP „Srbijavode” Opština Negotin Opština Svilajnac	Lično učešće i komunikacija

Tabela 2: Plan uključivanja zainteresovanih strana

9. MEHANIZAM ZA PODNOŠENJE ŽALBI – SPOLJNE ZAINTERESOVANE STRANE

JVP „Srbijavode” će prihvatiti sve žalbe u vezi sa Projektom koristeći mehanizam za upravljanje žalbama koji je priložen u nastavku. JVP „Srbijavode” će odrediti posebno mesto za prijem i rešavanje žalbi koje se pojave tokom svih faza Projekta. Mehanizam za podnošenje žalbi biće dostupan svim zainteresovanim stranama koje nisu uključene u projekat, posebno za PAP. JVP „Srbijavode” će obavestiti Zajednice na koje projekat utiče o mehanizmu tokom procesa angažovanja zainteresovanih strana, kao što je navedeno u Paragrafu **Error! Reference source not found.**

Žalbe u vezi sa građevinskim radovima će rešavati JVP „Srbijavode”. JVP „Srbijavode” će se obratiti izvođaču(ima) i njihovoj upravi u vezi sa postupcima za zatvaranje predmeta. JVP „Srbijavode” će pratiti sprovođenje tih postupaka.

Sve žalbe, bez obzira da li su primljene u pisanoj ili usmenoj formi, biće registrovane i evidentirane (Obrazac za podnošenje žalbi nalazi se u Prilogu). Podnosilac žalbe će primiti potvrdu o prijemu žalbe u roku od 7 dana, usmeno ili pismeno, u skladu sa opredeljenim načinom komunikacije koji je podnosilac žalbe naveo, ukoliko su navedeni podaci o podnosiocu žalbe. Pojedinci koji podnesu svoje komentare ili žalbe imaju pravo da zahtevaju da njihovo ime ostane poverljivo.

Sve žalbe će biti registrovane i na njih će se odgovoriti u roku od 30 dana. Podnosilac žalbe ne treba da snosi troškove podnošenja žalbi.

Srbijavode će voditi bazu podataka o žalbama.

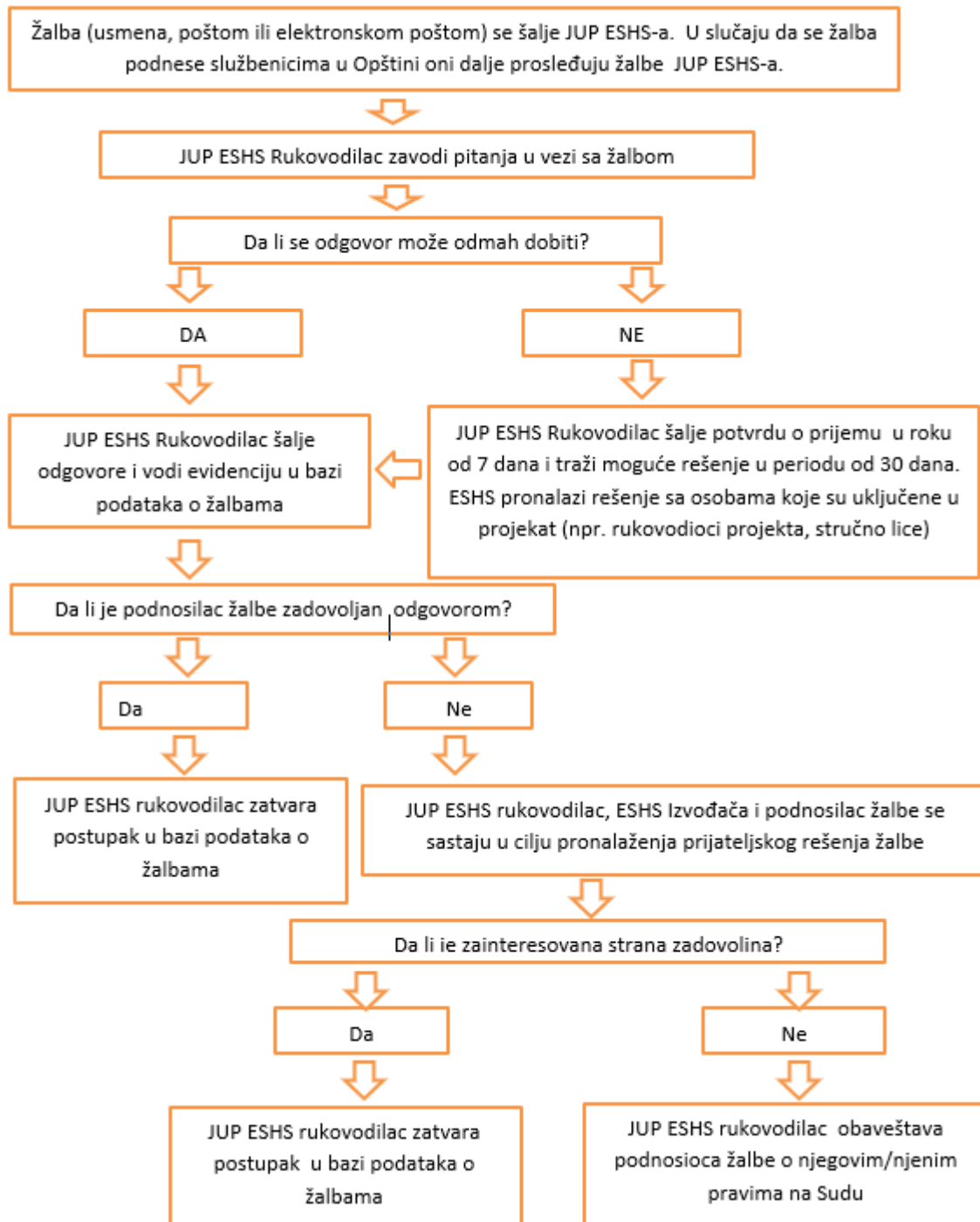
Baza podataka treba da sadrži sledeće informacije:

- ime i kontakt podnosioca žalbe ako žalba nije podneta anonimno,
- datum i priroda žalbe
- ime tehničkog osoblja zaduženog za rešavanje žalbi, ako je potrebno
- sve dodatne preduzete mere
- predloženo rešenje za žalbe
- na koji način i kada su odgovarajuće projektne odluke dostavljene podnosiocu žalbi
- datum zatvaranja postupka i odgovor podnosioca žalbe (zadovoljan/nezadovoljan)
- da li su preduzeti dugoročni postupci upravljanja kako bi se izbeglo ponavljanje sličnih pritužbi u budućnosti, ukoliko je moguće.

Žalbe u vezi sa Projektnim aktivnostima se mogu poslati sledećim osobama usmeno, pismeno, putem email-a ili telefonom:

Centar	Adresa	Odgovorna osoba	Telefon	E-Mail
JVP „Srbijavode”	Bulevar Umestnosti 2a 11070 Beograd	Izvršni direktor Miloš Radovanović	064 8404 071	milos.radovanovic@srbijavode.rs
Opština Negotin	Trg Stevana Mokranjca 1 19300 Negotin	Član opštinskog veća za ekonomiju Ljutica Jovanović	069 2284 184	ljuticajovanovic@gmail.com
		Član opštinskog veća za poljoprivredu Dragan Radosavljević	064 2284 184	dragan.pssnegotin@gmail.com
Opština Svilajnac	Svetog Save 102 35210 Svilajnac	Načelnik opštinske uprave Ivana Paunović	035 312 010 064 891 2620	nacelnik@svilajnac.rs

Mehanizam za podnošenje žalbi ne predstavlja zamenu za pravni lek.

Slika 3: Dijagram mehanizam za podnošenje žalbi

10. MEHANIZAM ZA PODNOŠENJE ŽALBI - RADNICI

Zakon o radu je u velikoj meri usklađen sa EBRD Politikom zaštite životne sredine i socijalne politike (2014) uslovima realizacije 2, osim uslova za uspostavljanje mehanizma za podnošenje žalbi i određenih uslova u vezi sa standardima za smeštaj radnika. Međutim, radi usklađivanja sa EBRD-ovim standardima rada, Naručilac je u obavezi da osmisli mehanizam za podnošenje žalbi koji će biti dostupan radnicima ukoliko imaju bilo kakvih pritužbi.

Izvođač radova će imati sopstveni mehanizam za podnošenje žalbi za radnike.

Mehanizam za podnošenje žalbi biće dostupan svim radnicima koji su zaposleni kod izvođača i podizvođača koji su uključeni u projekat navodnjavanja. Radnici će biti obavešteni o mehanizmu za podnošenje žalbi i

njihovom pravu na podnošenje žalbe. Radnici će imati pravo da ulože žalbu na odluku svog poslodavca u prisustvu predstavnika Sindikata ili predstavnika radnika.

Rešavanje žalbi na neformalan način predstavlja prvi korak u procesu podnošenja žalbi. Ako je moguće, JUP ESHS rukovodilac će pokušati nezvanično da nađe rešenje. Ukoliko se žalba ne reši na taj način, zaposleni ima pravo da podnese zvaničnu žalbu. U slučaju da se žalba podnosi protiv rukovodioca kod koga je zaposlen radnik, on/ona ima pravo da podnese žalbu drugom rukovodiocu ili HR službi. Nakon službenog prijema žalbe, JUP ESHS rukovodilac će zakazati sastanak sa zaposlenim. Predstavnik sindikata može biti prisutan kako bi pružio savet i podršku podnosiocu žalbe. JUP ESHS rukovodilac sastaviće zapisnik sa sastanka i predati ga zaposlenom na potpisivanje a odluka se mora dostaviti u pismenoj formi u roku od 30 dana od prijema žalbe.

Ako zaposleni nije zadovoljan odlukom, on/ona je dužan da obavesti JUP ESHS rukovodioca o tome. U tom slučaju će viši rukovodilac organizovati sastanak povodom toga. Odluka koja proizilazi iz žalbe je završni korak u internom postupku za podnošenje žalbe. Ako zaposleni nije zadovoljan ni ovom odlukom, može podneti žalbu inspekciji rada ili potražiti pravni lek.

11. ORGANIZACIJA

JUP ESHS rukovodilac je u potpunosti odgovoran za sprovođenje aktivnosti u vezi sa angažovanjem zainteresovanih strana u skladu sa ovim planom učestvovanja zainteresovanih strana. To obuhvata:

- pružanje informacija i priprema brošura, postera, informacija za veb stranicu kao što je navedeno gore u tekstu
- upravljanje mehanizmom za podnošenje žalbi za spoljne zainteresovane strane
- ažuriranje plana učestvovanja zainteresovanih strana na godišnjem nivou i pre početka projekta
- održavanje kontakata sa zainteresovanim stranama radi razmene informacija, konsultacija i pružanja povratnih informacija na komentare zainteresovanih strana.

12. IZVEŠTAVANJE I PRAĆENJE

JUP ESHS rukovodilac će organizovati i pratiti efikasnu primenu SEP-a i podnosiće kvartalno izveštaje Jedinici za upravljanje projektom. To obuhvata:

- opis aktivnosti u vezi sa angažovanjem zainteresovanih strana tokom perioda izveštavanja, a u vezi sa SEP-om;
- Statistika za period izveštavanja:
 - ▶ broj poseta veb stranici,
 - ▶ broj pitanja koji se postavi putem telefona, e-mail-a ili direktno na gradilištu, u opštini ili u prostorijama kompanije,
 - ▶ glavni predmeti pitanja,
 - ▶ broj žalbi,
 - ▶ glavni predmet žalbi,
 - ▶ žalbe koje su podnete i rešene tokom perioda izveštavanja,
 - ▶ sve žalbe koje su otvorene više od 30 dana i razlozi za to.

PRILOG
13. PRILOG 1 – OBRAZAC ZA PODNOŠENJE ŽALBI

Ime i prezime Napomena: možete ostati anonimni ako želite ili ukoliko tražite da se vaš identitet ne otkrije trećim licima bez vašeg pristanka	Ime _____ Prezime _____ ☐ Želim da anonimno podnesem žalbu ☐ Zahtevam da se moj identitet ne otkriva bez mog pristanka
Kontakt Označite kako želite da vas kontaktiraju (poštom, telefonom, e-mail-om)	☐ Poštom: Molim vas da napišete vašu adresu _____ _____ _____ ☐ Telefon: _____ ☐ Email: _____
Opis slučaja ili žalbe	Šta se dogodilo? Gde se to dogodilo? Kome se dogodilo? Kakav je rezultat problema?
Datum incidenta/žalbe	☐ Jednokratni incident (datum _____) ☐ Dogodilo se više puta (koliko puta _____) ☐ Trenutni problem (trenutno postoji problem)
Šta bi voleli da se desi kako bi rešili problem	
Potpis _____ Datum _____	
Molim vas da ovaj obrazac vratite: JUP ESHS Rukovodilac Adresa: _____, Tel: _____, E-mail: _____	

Tabela 3: Obrazac za podnošenje žalbi

14. LITERATURA

Ustav Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 98/2006)

Politika zaštite životne sredine i socijalna politika Evropske banke za obnovu i razvoj iz 2014.

EBRD-ov priručnik o mehanizmu za podnošenje žalbi, 2012

EBRD-ov vodič i dobra praksa raseljavanja, 2017

EBRD-ov protokol revizije zaštite životne sredine i socijalne politike, 2010

Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS”, broj 135/2004 i 36/2009)

Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja („Službeni glasnik RS”, broj 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010)

Zakon o radu („Službeni glasnik RS”, broj 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – odluka US, 113/2017 i 95/2018 – autentično tumačenje)

Zakon o sprečavanju zlostavljanja na radu („Službeni glasnik RS”, broj 36/2010)

Zakon o javnim preduzećima („Službeni glasnik RS”, broj 15/2016)

HYDROPHIL

HYDROPHILGmbH
Mariahilfer Str. 84 M/31
1070 Vienna, Austria
T +43 660 996 98 00

hydrophil.at